

Handläggare
Anders Eriksson

Motion från Mia Honeth (L), Tekla Lundin Makungu (L), Jessica Ulfgren (L) och Fabian Zäll (L) Utökat utdrag ur belastningsregister för anställningar nära barn

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsgivarutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta

att anse motionen vara besvarad med hänvisning till vad som anförs i ärendet.

Kommunstyrelsens arbetsgivarutskott föreslås att kommunstyrelsen beslutar

att uppdra till kommunkontoret att utreda förutsättningar för såväl utökade registerkontroller som andra verktyg som Lunds kommun kan vidta i syfte att säkra verksamheter för såväl barn som övriga brukare samt motverka välfärdsbrottslighet.

Sammanfattning

Den 3 juli 2023 lämnade Mia Honeth (L), Tekla Lundin Makungu (L), Jessica Ulfgren (L) och Fabian Zäll (L) en motion *Utökat utdrag ur belastningsregister för anställningar nära barn*. I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta

- att kommunkontoret ges i uppdrag att ta fram rutiner för utökade utdrag ur belastningsregistret gällande nyanställning till tjänster nära barn,
- att dessa rutiner baseras på befintliga rutiner för vård- och omsorgsnämnden, samt
- att barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt eventuellt övriga nämnder med tjänster nära barn involveras i framtagandet av ovanstående rutiner.

Kommunkontorets bedömning är att registerkontroller i vissa fall kan vara ett adekvat verktyg för att kunna erbjuda säkra verksamheter för såväl barn som övriga brukare och även motverka välfärdsbrottslighet.

Det behöver dock säkerställas att syftet är tydligt och att det finns ett arbetssätt som säkerställer rättssäkra bedömningar med respekt för den personliga identiteten samt där det är bakgrundskontroller som är relevanta för verksamheten och inte av generell art.

Med anledning av detta föreslås att kommunstyrelsen uppdrar till kommunkontoret att utreda förutsättningar för såväl utökade registerkontroller som andra verktyg som Lunds kommun kan vidta i syfte att säkra verksamheter för såväl barn som övriga brukare samt motverka välfärdsbrottslighet. Detta kommer även att få stöd i det kommande programmet för säkerhet och beredskap vilket beräknas bli antaget under hösten 2024.

Kommunfullmäktigen föreslås anse motionen besvarad

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2024-01-08 Motion från Mia Honeth (L), Tekla Lundin Makungu (L), Jessica Ulfgren (L) och Fabian Zäll (L) Utökat utdrag ur belastningsregister för anställningar nära barn
- Motion från Mia Honeth (L), Tekla Lundin Makungu (L), Jessica Ulfgren (L) och Fabian Zäll (L) Utökat utdrag ur belastningsregister för anställningar nära barn, 2023-07-03

Ärendet

Bakgrund

Den 3 juli 2023 lämnade Mia Honeth (L), Tekla Lundin Makungu (L), Jessica Ulfgren(L) och Fabian Zäll (L) en motion *Utökat utdrag ur belastningsregister för anställningar nära barn*. I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta:

- att kommunkontoret ges i uppdrag att ta fram rutiner för utökade utdrag ur belastningsregistret gällande nyanställning till tjänster nära barn,
- att dessa rutiner baseras på befintliga rutiner för vård- och omsorgsnämnden, samt
- att barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt eventuellt övriga nämnder med tjänster nära barn involveras i framtagandet av ovanstående rutiner.

Föredragning

Som det anges i motionen är det av yttersta vikt att säkerställa att personal som arbetar i verksamheter som riktar sig mot barn är lämpliga för arbetet.

Lunds kommuns arbete med registerkontroller

Lunds kommun arbetar på tre olika sätt med registerkontroller inför anställning:

- Registerkontroll som är obligatorisk enligt lag
Denna form av registerkontroll används vid arbete inom förskola, skola, arbete med barn med funktionsnedsättning samt inom arbete på HVB-hem (hem för vård eller boende).
- Registerkontroll som är frivillig för arbetsgivaren
Denna form av registerkontroll används inom gymnasieskolan för barn över 18 år.
- Krav på utdrag ur brottsregister vid anställning
Denna form av registerkontroll innebär att arbetsgivare kan ställa krav på att arbetstagaren ska visa upp ett allmänt registeruppdrag. Detta används i Lunds kommun vid anställning i vårdnära tjänster inom vård och omsorg, det vill säga inte till exempel vaktmästare eller handläggare.

Utöver detta ingår det genomgång av CV, intervjuer, referenstagningar samt kontroll av identitet och arbetstillstånd i rekryteringsprocessen.

Sveriges kommuner och regioner (SKR)

SKR ger följande råd avseende rättsläget gällande registerkontroller:

- Registerkontroller inför anställning ska begränsas till de verksamhetsområden där det finns lagstöd för frågan.
- Informella registerkontroller, det vill säga att arbetsgivaren har rätt att begära utdrag men inte är skyldig att göra det ska avgränsas till verksamheter där det bedöms nödvändigt utifrån aktuell befattning och verksamhetsområde.
- Arbetsgivaren bör vid bedömning om registerkontroll ska göras, i respektive rekryteringssituation, noga analysera syfte och behov.
- Generella registerkontroller för alla arbetssökande och/eller för alla befattningar i en verksamhet är sannolikt otillåtna.

Vad gäller avseende bakgrundskontroller via externa företag

Justitieombudsmannen (JO) anger att bakgrundskontroller via externa företag inte har lagstöd samt även är osäkert ur ett GDPR-perspektiv.

Vidare är företag som erbjuder registerkontroller sannolikt olagliga eftersom det enbart är polisen som får föra register över personer som är dömda för brott. Det sistnämnda är dock ej prövat i domstol.

Statliga utredningar i frågan

De senaste åren har tre utredningar avseende registerkontroller genomförts av staten. Ingen av dem har ännu lett till någon förändrad lagstiftning i frågan. Sammanfattningsvis påtalar utredningarna balansen mellan individens rätt till integritet och arbetsgivarens rätt att värna brukaren, samt att den som redan fått och avtjänat sitt straff inte ska riskeras att straffas igen genom att inte få möjlighet till anställning. Den senaste utredningen från 2019 föreslog att inga kontroller utöver lagstadgade skulle få göras av arbetsgivaren, samt att ett särskilt utdrag för arbete inom äldreomsorg skulle genomföras.

Välfärdsbrottslighet och registerkontroller

En lägesbild som tagits fram av Polismyndigheten visar att det finns uppgifter som tyder på att organiserad brottslighet sker inom offentliga verksamheter. Där staten tidigare varit det huvudsakliga målet så angrips nu även kommuner och regioners välfärdsutbetalningar, exempelvis till vårdcentraler, HVB-hem, skyddade boenden och familjehem. Det finns få möjligheter att kontrollera detta via de nuvarande registerutdragen.

Kommunkontorets bedömning

Det saknas idag ett gemensamt synsätt i kommunen avseende arbetet med registerkontroller. Förvaltningarna ser ingen direkt fördel med utökade belastningsregister eftersom det försenar rekryteringsprocessen och anger att det är svårt att bedöma vilka brott som ska innebära ett hinder för anställning. Samtidigt lyfter arbetsmarknads- och socialförvaltningen ett behov av att utöka registerkontrollerna mot bakgrund av omvärldsläget och organiserad brottslighet.

Kommunkontorets bedömning är att registerkontroller i vissa fall kan vara ett adekvat verktyg för att kunna erbjuda säkra verksamheter för såväl barn som övriga brukare och även motverka välfärdsbrottslighet. Det behöver dock säkerställas att syftet är tydligt, att det finns ett arbetssätt som säkerställer rättssäkra bedömningar med respekt för den personliga identiteten samt där det är bakgrundskontroller som är relevanta för verksamheten och inte av generell art.

Med anledning av detta föreslås att kommunstyrelsen uppdrar till kommunkontoret att utreda förutsättningar för såväl utökade registerkontroller som andra verktyg som Lunds kommun kan vidta i syfte att säkra verksamheter för såväl barn som övriga brukare samt motverka välfärdsbrottslighet. Detta kommer även att få stöd i det kommande programmet för säkerhet och beredskap vilket beräknas bli antaget under hösten 2024.

Kommunfullmäktigen föreslås anse motionen besvarad.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunkontoret.

Barnets bästa

Kommunkontorets påbörjade arbete med att undersöka hur arbetet med registerkontroller kan utvecklas och ske i enlighet med gällande lagstiftning bedöms bidra till barnets bästa i enlighet med barnkonventionen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Vesna Casitovski
Kanslichef

Beslutet skickas till

För kännedom:

Mia Honeth (L)

Tekla Lundin Makungu (L)

Jessica Ulfgren(L)

Fabian Zäll (L)